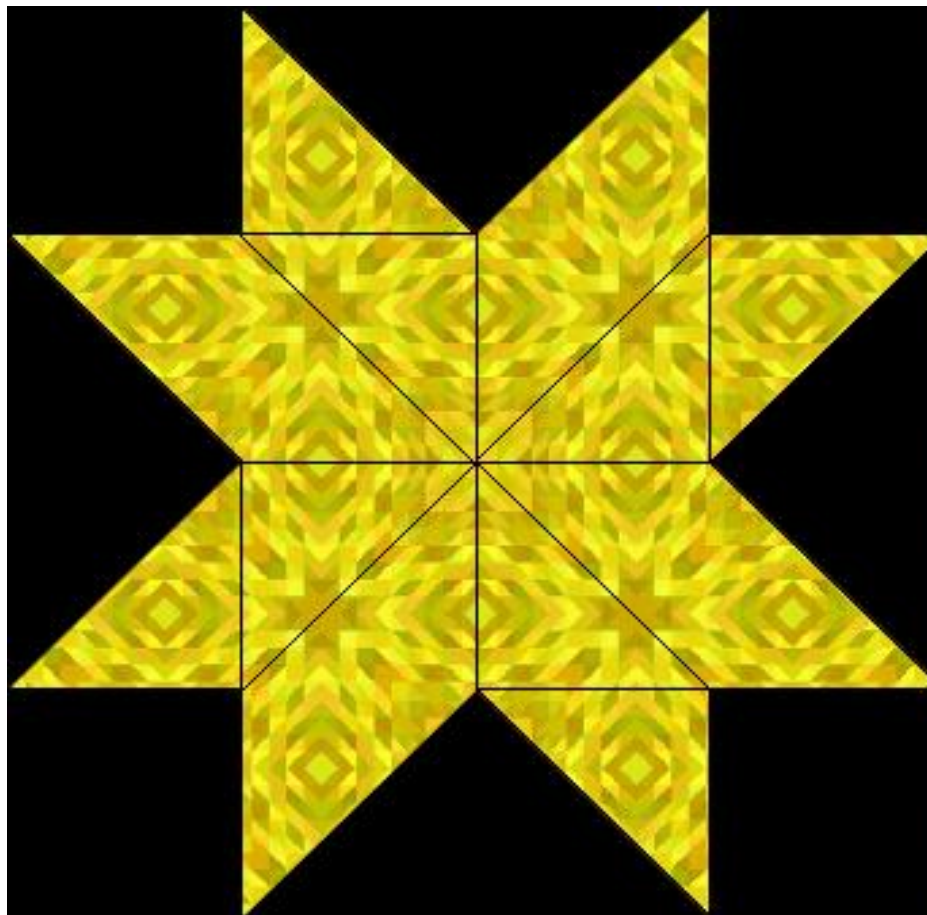

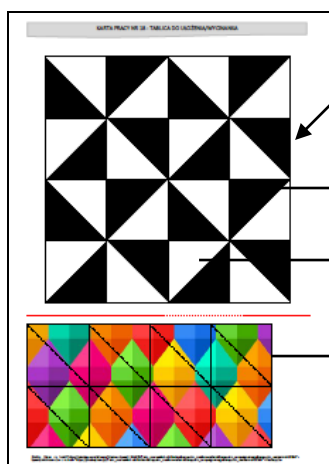
KWADRATOWE MOZAIKI 1

Karty pracy stymulujące, rozwijające, usprawniające
percepcję wzrokową oraz proces widzenia u dzieci ze SPE

OPIS TECZKI TERAPEUTYCZNEJ

Publikacja ***Kwadratowe mozaiki 1*** to narzędzie pracy wydane w formie teczki terapeutycznej. Teczka zawiera 40 jednostronnych kart pracy w postaci **Tablicy do ułożenia** w 1 kontrastowym kolorze: czarno-białym (kwadrat) oraz **zestawu figur geometrycznych do wycięcia**.

Na **tablicy do ułożenia** znajduje się **kwadrat** podzielony na czarno-białe figury.

Czarne figury stanowią **tło**.

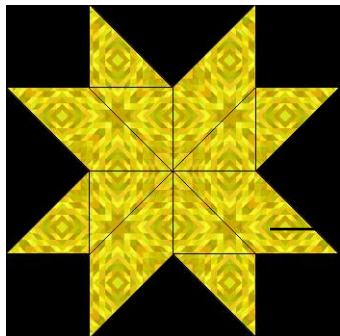
Białe figury stanowią **obiekt** do ułożenia.

Zestaw figur geometrycznych do wycięcia - dolna część karty pracy.

Zadaniem dziecka jest wycięcie i ułożenie figur geometrycznych (m.in.: kwadraty, trójkąty, prostokąty) na **białym obiekcie** (białe figury). Układanie figur należy rozpocząć od określenia kierunku - od góry do dołu lub od lewej do prawej strony kartki.

W efekcie powstaje **mozaika** na **czarnym tle**. Każda mozaika ma **inny wzór** i **kolorystykę** (wielobarwne, wzorzyste obrazy).

Kontrast i **kolorystyka** pełnią pierwszoplanową rolę podczas pracy z kartami.

→ **Kontrast** (czarne tło) pozwoli odróżnić obiekt (mozaikę) od tła.

Kolorystyka – wielobarwne, wzorzyste figury geometryczne mają na celu przyciągnąć uwagę dziecka, zaangażować dziecko do ułożenia obrazka z części (synteza wzrokowa) czy spostrzec figury będące z tyłu, z przodu, przed, za, ponad, poniżej lub po którejś stronie: z prawej strony, z lewej strony (sposobu położenia przedmiotów w przestrzeni). Kolorystyce przypada również rola emocjonalna i estetyczna.

Kontrastowy obrazek (mozaika), który dziecko stworzy za pomocą wielobarwnych, wzorzystych figur geometrycznych na czarnym tle ma wzbudzić zainteresowanie i przyciągnąć uwagę dziecka na dłuższą chwilę cyt. „Podczas skupiania uwagi na przedmiocie, w mózgu powstają nowe połączenia nerwowe - czyli dochodzi do rozwoju mózgu!”¹

II

CEL PRACY

Karty pracy zawierają ćwiczenia służące:

- **Stymulacji, rozwijaniu i usprawnianiu koordynacji okoruchowej.**
- Koordynacja okoruchowa związana jest cyt. „z prawidłową lokalizacją wzrokową w zakresie oko-ręka. Jej poziom wyznaczają ruchy okulomotoryczne gałek ocznych. To zdolność

¹ Dr. Ludington-Hoe, S., „How to Have a Smarter Baby”, Bantam Books, 1985, s.74.

zharmonizowania ruchów gałek ocznych z ruchami ciała, przede wszystkim rąk i nóg.”²

- Termin używany przez specjalistów integracji sensorycznej (diagnoza w zakresie ruchomości i płynności gałek ocznych w różnych kierunkach) oraz w odniesieniu do cyt. „poziomu koordynacji ruchowej w zakresie oko-ręka w grach i zabawach ruchowych. Układ oko-ręka stanowi podstawę koordynacji wzrokowo-ruchowej.”³

→ **Zwiększeniu wrażliwości na kontrast.**

- Kontrast - różnica między intensywnością oglądanego obiektu, a tłem cyt. „Określa się go jako widzenie czarnego obiektu na białym tle i przyjmuje za wartość maksymalną 100%. Ostrość widzenia jest gorsza, gdy poziom kontrastu spada poniżej 90%”.⁴
- „Mała wrażliwość na niski poziom kontrastu może być przyczyną trudności z orientacją przestrzenną, wykonywaniem precyzyjny czynności, poruszaniem się po schodach (wchodzenie i schodzeniem) oraz po nierównym terenie, czytaniem w słabym świetle lub kolorowego druku na barwnym tle, przemieszczaniem się w złych warunkach atmosferycznych (we mgle, deszczu)”.⁵

² B.Odowska-Szlachcic, B.Mierzejewska „Wzrok i słuch - zmyły wiodące w uczeniu się w aspekcie integracji sensorycznej”, Wydawnictwo Universalis, Gdańsk 2013, s.86.

³ Tamże s.86.

⁴ Tamże s.87.

⁵ Tamże s.87

- Ze względu na wielobarwne elementy tworzące mozaikę użyty został **kolor czarny** jako **tło**. Służy do podkreślenia i zaakcentowania wielobarwnej/wzorzystej mozaiki.

→ **Stymulacji różnicowania barw** (koloru *¹).

- Ćwiczenia oparte na wielobarwnych elementach, wzorach, bez wyróżniania podziału barw (barwy podstawowe, pochodne czy achromatyczne, chromatyczne itp.), ale przy uwzględnieniu teorii barw *².

*¹ **Barwa** to wrażenie wzrokowe wywołane falami świetlnymi, czyli pochodzi od światła (światło jest promieniowaniem elektromagnetycznym o długości fali od 360 nm do 780 nm/nanometr). Odbiór barwy przez człowieka uzależniony jest od otoczenia obiektu (tj. 3 czynników ważnych w zarządzaniu barwą: oświetlenie, przedmiot, obserwator).

*² „**Teoria koloru** – interdyscyplinarny dział wiedzy zajmujący się powstawaniem u człowieka wrażeń barwnych oraz teoretycznymi i praktycznymi aspektami czynników zewnętrznych biorących udział w procesie powstawania tych wrażeń. Teorię koloru można również nazywać teorią barw, jednak w praktyce zwykło używać się pierwszego terminu”⁶. W teorii koloru wyróżnia się trzy atrybuty barwy, które pozwalają na jej jednoznaczną identyfikację. Są to: odcień (hue), nasycenie (saturation) i jaskrawość (brightness).

→ **Stymulacji, rozwijaniu i usprawnianiu syntezy wzrokowej, spostrzegania położenia przedmiotów w przestrzeni, spostrzegania figury i tła, stałości spostrzegania, spostrzegania stosunków przestrzennych**⁷.

- **Synteza wzrokowa (SW*)** - to umiejętność złożenia np. obrazek „gwiazdy” pocięty na części zostanie złożony w całość z figur geometrycznych typu trójkąt, kwadrat.

⁶ https://pl.wikipedia.org/wiki/Teoria_koloru

⁷ W oparciu o: M. Frostig D. Horne “Wzory i obrazki - Program rozwijający percepcję wzrokową. Poziom podstawowy-(podręcznik)”, Warszawa 1989

- **Spostrzegania położenia przedmiotów w przestrzeni (SPP*)** - to spostrzeganie przedmiotów będących z tyłu, z przodu, przed, za, ponad, poniżej lub po którejś jej stronie - z prawej strony, z lewej strony.
- **Spostrzegania figury i tła (SFT*)** - **mózg** spośród wszystkich bodźców wzrokowych (np. wycinaka z figurami geometrycznymi - rozcięte figury) dokonuje wyboru ograniczonej ich liczby (tylko 1 figury) - **wybieramy kwadrat**. W tym momencie „kwadrat” staje się **figurą**, ponieważ jest w centrum naszej uwagi, a pozostałe figury geometryczne z wycinanki są **tłem**. Za chwilę przenosimy naszą uwagę na inną figurę geometryczną np. **trójkąt**. Teraz **trójkąt** staje się **figurą**, a wcześniej wybrany **kwadrat** staje się **tłem**. Żadna figura geometryczna nie zostanie poprawnie spostrzeżona, dopóki nie zostanie ujęta w relacji do tła.
- **Stołości spostrzegania (SS*)** - to zdolności do rozpoznawania przedmiotu jako należącego do pewnej kategorii kształtów np. rozpoznawanie trójkąta bez względu na wielkość, strukturę powierzchni, barwę, sposób prezentacji czy kąt, pod którym jest spostrzegany przez nas. Trójkąt posiada stałe właściwości: określony kształt, położenie i wielkość. Wyróżniamy stałość spostrzegania **wielkości, jakości, barwy**.

- **Spostrzegania stosunków przestrzennych (SSP*)** - to zdolność do spostrzegania dowolnej liczby przedmiotów i spostrzegania zachodzących między przedmiotami relacji przestrzennych.

Koordinacja okoruchowa, poziom kontrastu, różnicowanie kolorów to 3 spośród 9 cech widzenia (ruchy gałek ocznych; widzenie obuoczne i przestrzenne; konwergencja; akomodacja; fiksacja centralna; pole widzenia) mające wpływ na opanowanie procesu czytania i pisania.

*literowy symbol aspektu percepcji wzrokowej

III

GRUPA DOCELOWA

Grupę docelową stanowią dzieci, u których:

- funkcje poznawcze (percepcja wzrokowa) i proces widzenia rozwija się prawidłowo;
- funkcje poznawcze (percepcja wzrokowa) i proces widzenia jest zaburzony.

IV

ADRESAT

Publikacja przeznaczona dla specjalistów terapii pedagogicznej, pedagogów, nauczycieli kształcenia zintegrowanego, nauczycieli przedszkola oraz rodziców dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych.